

Нерчинський договір 1689 року. Б. Хмельницький, І. Мазепа та інші політичні діячі України часто листувалися з іноземцями латинською мовою.

Латинська мова була основною й обов'язковою дисципліною у навчальних закладах багатьох країн світу. Тепер ця традиція відновлюється. У наш час знання латинської мови потрібне спеціалістам різних галузей науки, оскільки соціально-політичні, філологічні, математичні, технічні, медичні, юридичні та інші наукові терміни походять переважно з латинської мови.

Укладачі чудової хрестоматії середньовічної латинської літератури пишуть: «Латинська мова не була мертвою мовою, і латинська література не була мертвою літературою». Латинською мовою не тільки писали, але і говорили: це була розмовна мова, що поєднувала нечисленних освічених людей того часу: коли хлопчик-шваб і хлопчик-сакс зустрічалися в монастирській школі, а юнак-іспанець і юнак-поляк - у Паризькому університеті, то, щоб зрозуміти один одного, вони повинні були говорити латинською мовою. І писалися латинською не тільки трактати і житія, але і викривальні проповіді, і змістовні історичні твори, і натхненні вірші. Латинська поема "Вальтарій" розробляла сюжети давньонімецьких сказань задовго до «Пісні про Нібелунгів, а провансальські трубадури і німецькі мінезінгери вчилися ліричним темам і прийомам у своїх старших сучасників - латинських поетів-вагантів. Та й ті самі латинські богословські трактати, що так відлякують теперішнього читача, були для європейської думки школою діалектики, сучасної і корисної».

Таким чином, латинська мова протягом багатьох століть до епохи Відродження бездоганно виконувала функції міжнародної мови, і притім не тільки в науці, але й у поезії.

Латинська мова - це основна мова європейської культури від античності до нового часу, і без неї неможливо самостійне усвідомлення найважливіших фактів цієї культури з першоджерел, а отже, і ніяке справді історичне утворення.

Клименко Марина Юріївна

Науковий керівник – ст. викладач Кібенко Л.М.

Державний біотехнологічний університет

ЛАТИНСЬКА МОВА В БІОЛОГІЇ ТА БОТАНІЦІ

Знайомство з історією розвитку біології, фізики, хімії та інших природничих наук неминуче приводить нас до античної греко – римської цивілізації як до джерела перших наукових узагальнень в цих областях науки. Так, Арістотель (IV ст. до н. е.) вперше зробив спробу систематизувати, критично усвідомити та узагальнити накопичені людством знання про рослинний та тваринний світ. Його вчення було найбільш авторитетним для багатьох вчених – біологів Європи аж до XV – XVI століття.

Погляди в області ботаніки отримали свій розвиток в працях його учня Феофраста (IV – III ст. до н. е.), який в трактаті «Про історію рослин» викладає погляди на будову і розмноження рослин. Інший древньогрецький вчений Діоскорид (I ст. до н. е.) описав близько 400 рослин. Натураліст Пліній Старший (I ст. до н. е.) зібрав і систематизував велику кількість відомостей про навколишню рослинність і тваринний світ з витворів грецьких і римських авторів.

Паралельно із збагаченням науки новими уявленнями про оточуючу природу виникає формування нової термінології на базі грецького і латинського лексичного фонду.

В середньовіччі продовжується накопичення фактичного матеріалу про оточуючий світ. Велика увага приділялася лікарським рослинам, їх розпізнанню й опису.

В епоху Відродження настає пошкваллення в галузі біологічних і медичних досліджень. Разом з описом тваринного й рослинного світу з'являється посилене зацікавлення до анатомії людини. Винайдення збільшувального скла, а відповідно мікроскопа дозволило Антоні Левенгуку (XVII – XVIII ст.) відкрити інфузорії і кров'яні тільця, а Марчелло Мальпігі (XVII

– XVIII ст.) зробити багато відкриттів у галузі анатомії комах. Із зоології і ботаніки поступово виділилась мікроскопічна анатомія.

Виділення нових напрямів наук, як і подальший розвиток давно існуючих, привело до появи великої кількості нових біологічних термінів, які виникли на базі грецького і латинського лексичного фонду. Однак найбільш інтенсивний процес термінотворення в біології пов'язаний із застосуванням нових методів класифікації рослинного і тваринного світу. Вершиною штучної класифікації рослин була система, розроблена шведським дослідником природи Карлом Ліннеєм (1707-1778рр.), автором робіт : « Основи ботаніки », «Філософія ботаніки», «Роди рослин», «Види рослин», «Система рослин» та інших. З іменем Ліннея пов'язаний опис великої кількості рослинних і тваринних форм, їх точна діагностика і зручна систематизація. До Ліннея види рослин позначались десятками і більше латинськими словами. Лінней ввів біномінарну номенклатуру, в зв'язку з якою кожен вид визначається двома латинськими назвами – родовим і видовим. Система біномінарної номенклатури виявилась дуже зручною та прийнятною. Таксономія вступила в період розквіту. Розпочалося століття розширеного пізнання про тваринний та рослинний світ. Застосування мікроскопу дозволило відкрити великий світ дрібних тварин і рослинних форм, їх більш тонкі ознаки, за якими можна розпізнавати, визначати і класифікувати вже відомі види. Це обумовило появу великої кількості нових видів, родових та інших назв.

В початковий період свого розвитку систематична ботаніка і зоологія розвивались в значній мірі стихійно, без яких-небудь чітких установок в відношенні номенклатури, лише згідно з традиціями, початок яким поклав Лінней. Відсутність твердих номенклатурних правил часто приводила до плутанини в назвах рослин і тварин. В 1867 році на Міжнародному ботанічному конгресі в Парижі були прийняті перші «Закони ботанічної номенклатури», які, в зв'язку з подальшим розвитком систематичної ботаніки, неодноразово доповнювались та змінювались. Сучасний Міжнародний кодекс ботанічної номенклатури в основній своїй частині був прийнятий Віденським ботанічним конгресом 1905 року, потім декілька разів переглядавська та доповнювався. Останній Міжнародний кодекс ботанічної номенклатури прийнятий 12 Міжнародним конгресом в 1975 році.

Кучерина Анастасія Олександрівна
Науковий керівник – канд. філос. наук, проф. Фірсова Л.В.
Державний біотехнологічний університет

РОЗВИТОК НАУКОВИХ КОМУНІКАЦІЙ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

У сучасному світі соціальні мережі стали невід'ємною частиною нашого життя, зокрема й у науковій сфері. Вони забезпечують швидкий обмін інформацією, розширюють можливості комунікації між науковцями, полегшують доступ до нових досліджень і сприяють популяризації науки.

Соціальні мережі, такі як Facebook, Twitter, LinkedIn та ResearchGate, надають науковцям нові можливості для обміну знаннями, обговорення досліджень та знаходження однодумців по всьому світу. Вони відрізняються від традиційних наукових платформ своєю доступністю та швидкістю поширення інформації, що дозволяє науковцям не лише швидко публікувати результати, а й взаємодіяти з іншими вченими у реальному часі.

Соціальні мережі дозволяють миттєво ділитися результатами досліджень і відкриттями, сприяючи оперативному обміну знаннями у науковій спільноті. Завдяки глобальній доступності, вони допомагають знаходити нових колег і партнерів для спільних проєктів, розширюючи можливості для міждисциплінарної та міжнародної співпраці. Через соціальні платформи науковці можуть доносити свої відкриття до ширшої аудиторії, роблячи науку зрозумілою та цікавою для суспільства. Проте розвиток наукових комунікацій у соціальних мережах має свої виклики. Зі зростанням обсягу інформації зростає ризик поширення неправдивих даних, що може зашкодити науковій репутації та довірі до наукових досліджень.